

Kommunalt förtroendeuppdrag

- Med förtroendevald avses i 4:1 kommunallagen (KL) ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder, fullmäktigeberedningar samt revisorer
 - Ledamöter och ersättare i beslutande församling, förbundsstyrelse eller annan nämnd, beredningar till beslutande församlingar och revisorer i ett kommunalförbund omfattas också av KL: s regler

Förtroendeuppdrag vs. partiuppdrag

- Olika rättsliga företeelser
- Förtroendeuppdraget
 - Kommunallagen gäller alla förtroendevalda
 - Ingen formell bundenhet vid partilinjen
 - De som fullgör förvaltningsuppdrag skall iaktta saklighet och opartiskhet
 - Offentlighetsprincipen gäller i förtroendeuppdraget
 - Kommunal information vs. Politisk propaganda

Offentlighetsprincipen

- Kommer till uttryck genom:
 - Allmänna handlingars offentlighet
 - Yttrandefrihet för tjänstemän m.fl.
 - Meddelarfrihet
 - Offentliga domstolsförhandlingar
 - Offentliga beslutande församlingar

- Ändamål och syfte är att garantera
 1. Rättssäkerhet
 2. Effektivitet i förvaltningen
 3. Effektivitet i folkstyret

Allmänna handlingar

- Offentlighet och sekretess
 - Partiuppdrag vs. förtroendeuppdrag
- Diarieföring

Sanktioner

- Personligt ansvar vs. sanktioner som riktas mot kommunen
- Personligt ansvar
 - Politiskt ansvar
 - Revisionsansvar
 - Straffansvar (t.ex. tjänstefel vid myndighetsutövning 20:1 BrB)
 - Begränsningar i fullmäktigeledamöternas juridiska ansvar
 - Straffansvar vid underlåtenhetsbrott
 - Inbördes ansvarsfördelning i nämnd och mellan förtroendevald och tjänsteman

- Reglemente
 - Nämndens befogenhet
 - Även mer praktiska frågor t.ex. om kallelse, ersättares tjänstgöring, reservation, närvarorätt etc.
- Nämndens sammanträden är som huvudregel stängda
 - får dock kalla ledamot eller ersättare i fullmäktige, annan nämnd eller beredning, revisor, anställd hos kommunen eller särskilt sakkunnig att närvara för att lämna upplysningar

- Rollen som ordförande

- Leder sammanträdet – protokollet förs t.ex. på ordf. ansvar
- Har ofta delegation i brådskande ärenden och ett övergripande ansvar för att nämndens uppgifter fullgörs
- Får vägra framställa förslag t.ex. ett uppenbart olagligt förslag eller rena förfarandefrågor såsom jäv, eller beslutsgång

- Rollen som ledamot

- får väcka ärenden i nämnderna
- rätt att avstå från att delta i omröstning och beslut
- vid myndighetsutövning mot enskild föreligger röstplikt för ledamot
- förtroendevald som deltagit i avgörandet av ärendet får reservera sig mot beslutet
- när ersättare tjänstgör har de samma rättigheter som ledamöterna

- Ersättare/ tjänstgöring

- Fullmäktige beslutar om ersättarna (bestämmelser finns vanligen i reglementet / inkallelseordning)
- *"ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna."*

Kort om KL

- Särslagstiftning äger företräde
- Kommuner får handha sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar
- Likställighetsprincipen
- Retroaktivitetsförbud
- Förbud för stöd till enskild näringsidkare

- Nämnd får inte samtidigt vara beslutande och part i ärende eller utöva av lag föreskriven tillsyn över egen verksamhet
- Beslut av nämnd får överklagas om det inte är av rent förberedande eller verkställande art

Delegation

- Beslut på nämndens vägnar i visst ärende eller viss grupp av ärenden
 - Beslut eller verkställighet?
 - Delegation vs. fullmakt.
 - Hvd. rgl. delegationsordning men ej formkrav.
 - Kan när som helst återkallas av nämnden.
 - Nämnden kan ta över ärende innan beslut men är inte överklagande-/omprövningsinstans.

- Nämnd får delegera till:
 - Presidiet, utskott, ledamot eller ersättare samt anställd hos kommunen.
 - Gemensam nämnd får delegera till anställd i någon av de samverkande kommunerna.
 - Inom ramen för avtalssamverkan kan kommunerna komma överens om att delegera beslutanderätt åt en anställd i den andra kommunen.

- Vidaredelegation

- När nämnd delegerat till förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde får nämnden...
 - ...överlåta åt förvaltningschefen att uppdra till annan anställd att fatta beslutet.

- Delegationsförbud för ärenden som rör
 - verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
 - framställningar/yttranden till fullmäktige.
 - yttranden pga. att beslut av nämnden eller fullmäktige överklagats.
 - myndighetsutövning mot enskilda om de är av principiell beskaffenhet eller av större vikt.
 - medborgarförslag och som lämnats över till nämnden
 - enligt lag inte får delegeras.

- Nämnd får uppdra till ordförande eller annan ledamot i nämnden...
 - ...att besluta på nämndens vägnar i sådana ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan inväntas.
 - Ingen begränsning till ärendets art
 - Ska vara reell tidsnöd och inte pga. bristande framförhållning.

Överklagande

- **Kommunbesvär/ laglighetsprövning**
 - 3 veckor efter det att protokollet från sammanträdet där delegationsbeslutet anmälts anslagits på kommunens anslagstavla.
- **Förvaltningsbesvär**
 - 3 veckor från det att part tog del av beslutet.